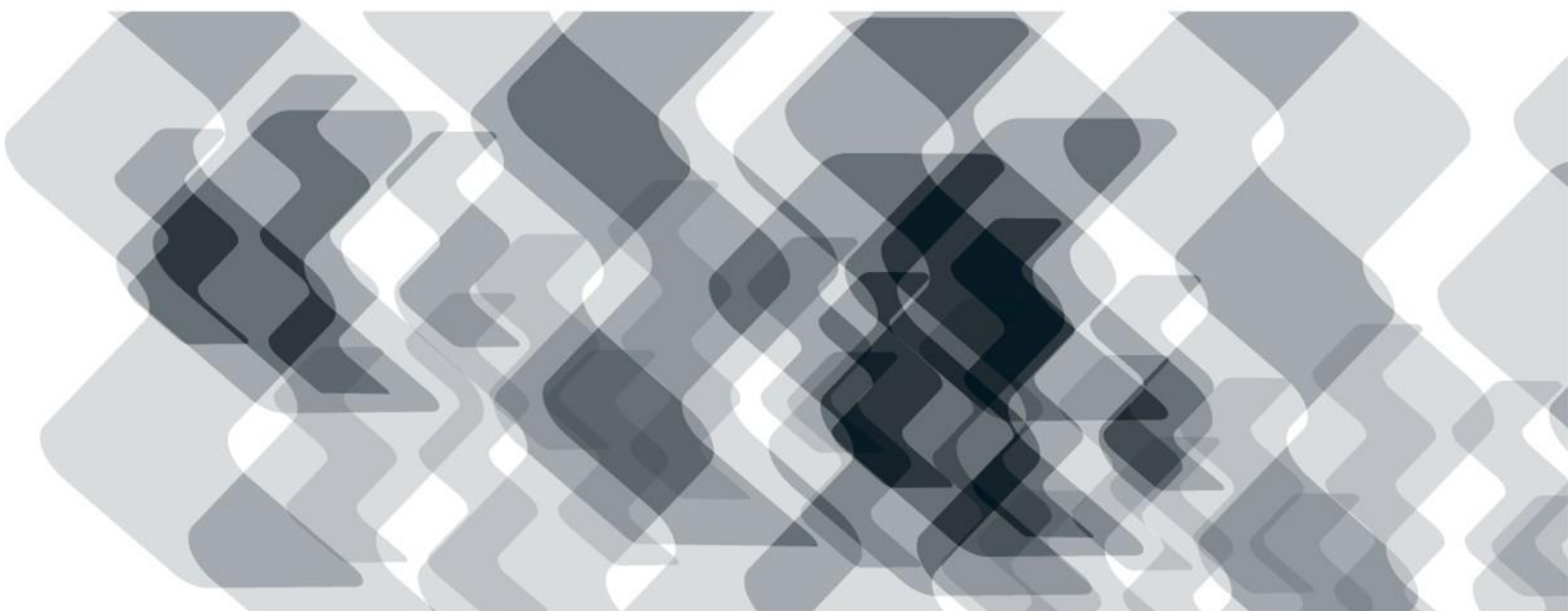

הבינלאומי

דוח על הסיכונים –
גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים
ליום 30 בספטמבר

2021

דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים - תוכן עניינים

תוכן עניינים

עמוד	
4	חלק 1 - כללי
9	חלק 2 - יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול הסיכונים ונכסי הסיכון
10	<u>הסיכונים המתפתחים</u>
14	הון ומינוף
14	חלק 3 - הרכב ההון
20	חלק 4 - יחס המינוף
22	סיכון אשראי
22	חלק 5 - סיכון אשראי
34	חלק 5א - סיכון אשראי של צד נגדי
36	סיכון שוק
36	חלק 6 - סיכון שוק
37	סיכון נזילות
37	חלק 7 - סיכון נזילות

רשימת הטבלאות

עמוד	
9	יחסים פיקוחיים עיקריים (KMI)
12	טבלת גורמי סיכון
13	סקירת נכסי סיכון משוקלים (ov1)
16	הרכב ההון הפיקוחי תוך ציון הפניות למאזן הפיקוחי (CC1)
20	יחס המינוף (LR1)(LR2)
22	מידע נוסף על חובות ששונות תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי נגיף הקורונה, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי
24	איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)
25	שיטות להפחתת סיכון אשראי - סקירה (CR3)
26	הגישה הסטנדרטית - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5)
28	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק
30	נתונים על סיכון האשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור) בישראל
31	נתונים על הלוואות לדיור
35	ניתוח חשיפה של סיכון אשראי לצד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)
35	הקצאת הון בגין התאמת שערך לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)
36	סיכון שוק בגישה הסטנדרטית (MR1)
38	יחס כיסוי הנזילות (LIQ1)

חלק 1 - כללי

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בנק ישראל והנחיותיו, כפי שעודכנו ביום 31 בדצמבר 2017, נדרשים תאגידים בנקאיים לפרסם דוח מפורט על הסיכונים ואופן ניהולם באתר האינטרנט שלהם, שיכלול מידע משמעותי כמותי ואיכותי לפי דרישות הגילוי של באזל ודרישות גילוי על סיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על ידי הפורום ליציבות פיננסית (FSF) ודרישות גילוי שפורסמו על ידי הועדה ליציבות פיננסית (Financial Stability Board). לצורך השלמת הגילוי יש לעיין בדוח זה ביחד עם הדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2020 ויחד עם הדוח הכספי, ובכלל זה עם פרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה, שמתפרסם לציבור. הדוח הרבעוני הינו מצומצם משמעותית בהתאם להנחיות בהוראה לגבי דרישות הגילוי הכמותיות והאיכותיות.

מדיניות גילוי

קבוצת הבינלאומי התוותה מדיניות גילוי למידע שנדרש לפי הוראה 651 של בנק ישראל, שאושרה על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון. עקרונות המדיניות קובעים תהליך לבחינת נאותות הגילויים, שנגזרים ממנה, בין היתר, קריטריונים איכותיים ופרמטרים כמותיים המסייעים לבחון כי הוצפו וטופלו באופן נאות כל הגילויים המהותיים הנדרשים, באופן שיביא לידיעת משתמשי הדוחות את כל המידע המהותי על פרופיל הסיכון של הבנק והקבוצה ודרכי ניהול הסיכונים. בנוסף, מעוגנות במדיניות הבקורות הפנימיות והנהלים למתן גילוי למידע זה.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה ובהוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות בארץ ובעולם והשפעתן על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות, בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים ברבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות. לענין זה ראו גם הסתייגות בפיסקת השפעת התפשטות נגיף הקורונה. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי הסיכון בדוח על הסיכונים לשנת 2020 או פרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2020. המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספיים.

כללי

פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכונים האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכונים שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הריבית, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים, לרבות סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי וסיכון מוניטין. פרוט לגבי תיאור פרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי ודרכי ניהולו ר' בדוח על הסיכונים לשנת 2020.

השפעת משבר נגיף הקורונה

מאז היציאה מהסגר השלישי נמשכת מגמת ההתאוששות הכלכלית במרבית ענפי הפעילות במשק ונמשכת היציבות בשיעור האבטלה. על פי תחזית של חטיבת המחקר של בנק ישראל, שפורסמה בחודש אוקטובר, התוצר צפוי לצמוח ב-7% בשנת 2021 וב-5.5% בשנת 2022. לקראת סוף הרבעון השלישי, חלה דעיכה בשיעור התחלואה שנצפתה במהלך הגל הרביעי בישראל, וזאת בעיקר על רקע חיסון האוכלוסייה במנת החיסון השלישית. התמודדות המשק עם גל זה לא כללה הטלת מגבלות חמורות על הפעילות. אולם עדיין קיימת מידה מסוימת של חוסר וודאות, לגבי הסיכונים הכרוכים בהתפשטות הנגיף לאור הסיכון בהתפרצות גלי תחלואה נוספים, בפרט, בהתחשב בהתפרצות המחודשת כעת באירופה, גילוי וואיראנטים נוספים של הנגיף, והחשש להטלת מגבלות משמעותיות העלולות להביא לפגיעה בפעילות הכלכלית של המשק.

הבנק ממשיך במעקב ובניטור אחר הסיכונים השונים ובכללם אלו שהסתברות להתממשותם גדלה בעקבות המשבר, השלכותיהם והשפעותיהם על הבנק ובין היתר: סיכונים האשראי, סיכונים הסייבר ואבטחת המידע, סיכונים איסור הלבנת הון, הסיכון האסטרטגי ועוד.

נמשכת ההקפדה על ישום הנחיות משרד הבריאות ובנק ישראל, והבנק נוקט בשורה של צעדים במסגרת השמירה על ההמשכיות העסקית תוך הקפדה על ניהול סיכונים וקיום בקרות.

ביום 30 בספטמבר 2021, האריך בנק ישראל במסגרת הוראת שעה ניהול בנקאי תקין 250, חלק מההקלות לבנקים בנושאים שונים לצורך התמודדות עם נגיף הקורונה, ובכללם את ההקלות בנוגע לדרישות ההון ויחס המינוף. תוקף ההוראה הינו עד לתאריך 31 בדצמבר 2021, (לחלק מההקלות נקבעה תקופת מעבר).

החל מתחילת השנה נמשכת הירידה המשמעותית בהיקף האשראי "המוקפא" בבנק, ויתרת האשראי שנמצאת בדחיה בעקבות משבר הקורונה, מסתכמת בהיקפים נמוכים ולא מהותיים. סך תשלומי ההלוואות (קרן וריבית) שנדחו ליום 30 בספטמבר 2021 עמדה על כ-10 מיליון ש"ח, המהווה כ-0.01% מיתרת האשראי לציבור, בהשוואה לסך של 125 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020, שהיוו 0.14% מיתרת האשראי לציבור באותו מועד. שיעור החובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים נכון ליום 30 בספטמבר 2021 מהווה כ-0.09% מסך האשראי לציבור, בהשוואה ל-1.9% ביום 31 בדצמבר 2020.

מאז פרוץ משבר הקורונה, נוכח אי הוודאות הגבוהה שיצר, ועל מנת לשקף את הגידול האפשרי בהפרשות הפרטניות בגין לווים אשר נפגעו מהמשבר אולם טרם זוהו, הגדיל הבנק, במהלך שנת 2020, באופן משמעותי את ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. לאורך המשבר בוחן הבנק את ההתפתחויות במשק ואת המידע הרלוונטי לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי והתאמת ההפרשה הקבוצתית, על מנת לשקף גידול אפשרי בהפרשות הפרטניות בגין לווים אשר נפגעו מהמשבר, אולם טרם זוהו.

במסגרת השיקולים בקביעת רמת ההפרשה הקבוצתית ליום 30 בספטמבר 2021, התחשב הבנק בהמשך העלייה בפעילות הכלכלית ביחס לזו שהשתקפה במהלך שנת 2020 והעריך, כי על אף הסיכון לעלייה עתידית בשיעור התחלואה, הסיכון לגבי הפגיעה בפעילות הכלכלית פחת, לאור המדיניות להתאמת המשק להמשך פעילות בתקופה של עלייה בתחלואה, צפי למהלכי חיסון נוספים ומדיניות הממשלה לניהול משבר הקורונה במינימום פגיעה בכלכלה.

שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2021, עומד על 1.12%, בהשוואה ל-1.38% בסוף שנת 2020 ובהשוואה ל-1.05% בסוף שנת 2019.

הערכות הבנק בדבר השלכות אפשריות של התפשטות נגיף הקורונה והשפעתו על השווקים הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד זה. הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל.

לפרטים נוספים על השפעת התפשטות נגיף הקורונה, ראו באור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.

תחולת היישום

הקבוצה הבנקאית הכפופה לתחולת היישום כוללת:
הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ - החברה האם.
בנק מסד בע"מ - חברת בת של הבנק הבינלאומי.

לא קיימים איסורים או מגבלות משמעותיות אחרות כלשהן על העברת כספים או הון פיקוחי בתוך הקבוצה, מעבר למגבלות הכלליות החלות על ביצוע עסקאות מכל סוג כל עוד הבנק שומר על יחס ההון המזערי הנדרש ממנו על פי הדין. יצוין כי העברת כספים שאינם הון פיקוחי לחברות בנות, כפופה לנב"ת 312 - עסקאות עם אנשים קשורים ונב"ת 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
העברת כספים לבנק בדרך של דיבידנד כפופה לעמידה במגבלות של חלוקת דיבידנד על פי חוק החברות ונב"ת 331, והעברת כספים לבנק בדרך שאינה דיבידנד כפופה למגבלות נב"ת 312.

הוראות רגולטוריות וגילויים נוספים הקשורים לפרופיל הסיכון של הבנק

הקלות ביישום הוראות בנק ישראל עקב השפעות נגיף הקורונה

ההתאמות וההקלות להוראות ניהול בנקאית תקין, שגיבש בנק ישראל לצורך התמודדות עם נגיף הקורונה, שמטרתן לאפשר לתאגידים הבנקאיים את הגמישות העסקית הנדרשת בעת המשבר ולסייע למשקי הבית ולעסקים, צפויות להסתיים ביום 31 בדצמבר 2021 (לחלק מההקלות נקבעה תקופת מעבר). לפרטים ר' פרק חקיקה ויוזמות רגולטוריות בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021.

כל ההקלות טופלו במסגרת תהליך מוסדר בקבוצה בליווי הגורמים המקצועיים הרלוונטיים, המערך המשפטי והחטיבה לניהול סיכונים.

גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור

ביום 13 בפברואר 2020, פרסם בנק ישראל חוזר בנושא "גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור" וזאת על רקע הנחיות הגילוי של ה- SEC בדבר הפסקת שימוש בליבור (LIBOR), המבהירות, בין היתר, את הגילוי הנדרש בנושא. הנחיות הגילוי כאמור פורסמו על רקע הסיכון וחוסר הוודאות בנוגע לאופן הפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, החל משנת 2022 ועבור ציטוטי ריבית הליבור במטבע הדולר לחלק מהתקופות החל מיוני 2023, לא יפורסם שער הליבור, או שיקבע כי הליבור אינו מייצג את שיעורי הרבית הרלוונטיים.

ביום 30 בספטמבר 2021 פרסם בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאית תקין מספר 250A בנושא "מעבר מריבית ליבור", אשר מפרטת עקרונות לעניין יישום המעבר לריביות בסיס אלטרנטיביות. זאת, בין היתר בהיבטים הבאים: אופן בחירת הריביות האלטרנטיביות, מתן מידע ללקוחות, ביצוע התאמות בחוזים קיימים, הפסקת חוזים חדשים מבוססי ליבור, ניהול סיכונים ועוד.

נכון למועד הדיווח, הבנק בחר ברביות ייחוס חלופיות לכלל המטבעות, בהלימה להמלצותיהם של גופים בינלאומיים ובהתאם להנחיות בנק ישראל בנושא וביום 1 בינואר 2022, יחדל הבנק לעשות שימוש ברביות הליבור ויחל להשתמש ברביות הייחוס החדשות.

הפסקת השימוש בליבור והמעבר לריביות בסיס אלטרנטיביות עלולה ליצור לבנק סיכונים שונים כגון: סיכון פיננסי, סיכון מודל, סיכון משפטי, סיכון רגולטורי ופיקוחי, סיכון טכנולוגי וסיכון עסקי. הבנק זיהה את הסיכונים באמצעות, בין היתר, מיפוי החוזים והחשיפות הרלוונטיות.

נכון למועד פרסום הדוח, ממשיך הבנק לנטר ולנהל את הסיכונים שזוהו והקשורים להפסקת השימוש בליבור, כולל יישום בפועל של רביות הבסיס החדשות. כחלק מהניטור, פועלים צוותים ייעודיים המנהלים את הסיכונים, תוך מתן עדכונים שוטפים להנהלה ולדירקטוריון.

בנוסף, בהמשך להודעה כללית שנשלחה בזמנו לכלל לקוחות הבנק בדבר השינויים הצפויים בנוגע להפסקת השימוש בליבור ומשמעותיהם האפשריות, שלח הבנק ללקוחות הרלוונטיים הודעה אישית לגבי תהליך המעבר מריבית הליבור לריביות הבסיס החדשות, והמשמעות של שינויים אלה.

נכון למועד הדיווח ובהתאם להערכות שביצע הבנק, לא קיימת לבנק חשיפה מאזנית מהותית בחוזים הנמשכים מעבר לשנת 2021 המתייחסים לליבור. הבנק ממשיך לעקוב אחרי הפרסומים הבינלאומיים והנחיות בנק ישראל ויפעל בשאיפה להקטין את הסיכונים הנובעים מתהליך החלפת ריביות הבסיס.

לפרוט ר' פרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021.

אימוץ עדכונים כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)

ביום 28 במרץ 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ומחזק את הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת להפחית השפעות בלתי צפויות של יישום הכללים על ההון הפיקוחי, בהתאם להנחיות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ורשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ובמדינות אחרות בעולם.

בנוסף לכך, ביום 2 בפברואר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים" אשר במסגרתו בוטלה, בין היתר, הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מינימלי של 0.35% בגין הלוואות לדירור, ובוטלה הדרישה לחשב הפרשה מינימלית לפי שיטת עומק

הפיגור, כמו כן, נוספו תיקונים להוראות אשר לפיהם תאגידים בנקאיים נדרשים לנכות מההון העצמי הון רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות. במסגרת הכללים החדשים יורחב הגילוי על מועד מתן האשראי, על משך האשראי ועל איכות האשראי. ההגדרות הקיימות לגבי חובות פגומים וסיכון אשראי פגום יוחלפו בהגדרות של אשראי בעייתי לא צובר, אשראי בעייתי צובר ואשראי שאינו בעייתי. תקן זה ייושם על ידי תאגיד בנקאי החל מיום 1 בינואר 2022 ואילך. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, בשינויים המתחייבים. הבנק נערך ליישום ההוראות, וצפוי לעמוד בלוחות הזמנים שקבע בנק ישראל. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעה הצפויה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 336 – שעבוד נכסי תאגיד בנקאי

לאור הגידול בהיקף ובמגוון הפעילויות שבגינן תאגידים בנקאיים נדרשים לשעבד נכסים, פורסם ביום 15 ליוני 2021 תיקון להוראה, המבטל את ההגבלה הרגולטורית הכמותית על שעבוד נכסי תאגיד בנקאי. חלף זאת הוגדרו בהוראה דרישות לניהול נאות של שעבוד נכסים, על מנת לשמור על איזון ראוי בין הצורך לנהל את עסקי התאגיד הבנקאי לבין הצורך להגן על זכויות המפקידים בעת חדלות פירעון, ובין היתר נקבע כי על דירקטוריון התאגיד הבנקאי להתוות את האסטרטגיה בנושא נכסים משועבדים ולאשר את המדיניות שקבעה ההנהלה בנושא. הבנק נערך ליישום ההוראה וצפוי לעמוד בלוח הזמנים שקבע בנק ישראל.

מינוי ממונה להגנת הפרטיות

ברבעון הרביעי של 2021 מינתה הנהלת הבנק ממונה על הגנת הפרטיות. הממונה יהיה אחראי על הציות בבנק לרגולציה בנושא ההגנה על הפרטיות בבנק, ועל מדיניות הבנק ונהליו בנושא זה. כמו כן הממונה יהיה אחראי על ההדרכה בתחום זה ולביצוע בקורות כמנהל הסיכון בנושא.

חלק 2 - יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון

יחסים פיקוחיים עיקריים (KMI)

ה	ד	ג	ב	א	
30.09.20	31.12.20	31.03.21	30.06.21	30.09.21	
במיליוני ש"ח					
					הון זמין (*)
9,106	9,369	9,698	10,059	10,222	1 הון עצמי רובד 1
9,045	9,249	9,591	9,965	10,141	1א הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר ⁽⁴⁾
9,106	9,369	9,698	10,059	10,222	2 הון רובד 1
9,045	9,249	9,591	9,965	10,141	2א הון רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר ⁽⁴⁾
11,855	12,118	11,540	11,942	12,111	3 הון כולל
11,751	11,955	11,403	11,817	12,000	3א הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר ⁽⁴⁾
					נכסי סיכון משוקללים
83,334	83,815	83,970	86,218	87,815	4 סך הכל נכסי סיכון משוקללים (RWA)
					יחסי הלימות הון, לפי הוראות המפקח על הבנקים (*)
10.93%	11.18%	11.55%	11.67%	11.64%	5 יחס הון עצמי רובד 1
10.84%	11.03%	11.40%	11.54%	11.53%	5א יחס הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר ⁽⁴⁾
10.93%	11.18%	11.55%	11.67%	11.64%	6 יחס הון רובד 1
10.84%	11.03%	11.40%	11.54%	11.53%	6א יחס הון רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר ⁽⁴⁾
14.23%	14.46%	13.74%	13.85%	13.79%	7 יחס הון כולל
14.09%	14.24%	13.56%	13.69%	13.65%	7א יחס הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר ⁽⁴⁾
8.30%	8.29%	8.28%	8.26%	8.25%	11א יחס הון עצמי רובד 1, הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
2.63%	2.88%	3.27%	3.41%	3.39%	12א יחס הון עצמי רובד 1 זמין, מעבר לנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
					יחס המינוף, לפי הוראות המפקח על הבנקים (2)
169,062	177,195	182,534	183,199	184,631	13 סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
5.39%	5.29%	5.31%	5.49%	5.54%	14 יחס המינוף (באחוזים)
5.35%	5.22%	5.25%	5.44%	5.49%	14א יחס המינוף, לפני השפעת הוראות מעבר (באחוזים) ⁽⁴⁾
					יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (3)
49,587	55,224	59,182	57,601	56,127	15 סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
34,245	36,940	42,154	42,104	42,723	16 סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
145%	150%	140%	137%	133%	17 יחס כיסוי נזילות (באחוזים)

(*) הון, יחסי הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ויחס מינוף הינם לאחר השפעת התאמות בגין מהלכי התייעלות תפעולית – ר' באור 8 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021.

(1) ככלל יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס הון הכולל הנדרש הינם 9% ו 12.5%, כאשר ליחס הון עצמי רובד 1 בלבד מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדו"ח.

עם זאת, בהתאם להוראת השעה בדבר ההתאמות להוראת ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, החל מחודש מרץ 2020 יחס הון רובד 1 המזערי הנדרש מהבנק הינו 8%, בתוספת 1% מיתרת ההלוואות לדיור, למעט, הלוואות לדיור שאושרו החל מתחילת תוקפה של הוראת השעה (ליום 30.09.2021 – ההלוואות בסך 9,584 מ' שח). יחס הון הכולל המזערי הנדרש מהבנק, 11.5%.

ביום 30 בספטמבר 2021 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת השעה, והארכתה עד ליום 31 בדצמבר 2021. במסגרת העדכון בוטלה ההקלה בגין הלוואות לדיור, ונותרה ההקלה בגין הלוואות לכל מטרה. עם זאת הובהר כי בגין ההלוואות לדיור שהועמדו מיום 19 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021, לא חלה דרישת הון של נקודת האחוז הנוספת.

(2) ר' חלק 4 להלן להרחבה בנושא יחס המינוף.

(3) ר' חלק 7 להלן להרחבה בנושא יחס כיסוי נזילות.

(4) לפני השפעת התאמות בגין תכנית התייעלות.

סיכונים מתפתחים

סיכונים מתפתחים הם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בתחומים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה שמשפיעה על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

להלן פרטים בדבר הסיכונים המתפתחים העיקריים:

1. **סיכון מאקרו כלכלי** – התוצאות העסקיות של המערכת הבנקאית בישראל ושל הבנק כחלק ממנה מושפעות באופן ישיר ממצב המשק בישראל ובעולם. הרעה בתנאים הכלכליים (לרבות שינויי ריבית, מטבע, אינפלציה ועוד), הפוליטיים, הביטחוניים או התפשטות תחלואה עולמית עלולים להביא למיתון במשק, או להאטה כלכלית מהותית. המיתון עלול לגרום לעלייה מהותית בשיעור האבטלה, ירידה ברמת החיים בישראל, שינויים בהרגלי הצריכה, שיכולים לבוא לידי ביטוי, בין היתר, בירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי, או להשפיע על הביקוש לשירותים בנקאיים אחרים על ידי משקי הבית והעסקים, לגרום לשינויים במחזורי הפעילות בשוק ההון ועוד. גורמים אלו עלולים להביא לפגיעה בהכנסות הקבוצה, להגדיל את היקף החובות הבעייתיים ולהשפיע לרעה על תוצאות הקבוצה.

התפרצות נגיף הקורונה יצרה שינוי משמעותי בסביבה המאקרו-כלכלית שעשויה להיות לו השפעה מתמשכת על המשק, וכפועל יוצא על פעילות המערכת הבנקאית בכלל ועל הבנק כחלק ממנה. אם כי, נצפתה התאוששות מסוימת במשק מתחילת השנה.

ההשפעות המאקרו כלכליות של נגיף הקורונה על הבנק נבחנו כמפורט בפיסקת השפעת התפשטות נגיף הקורונה - ר' פרק 1 כללי לעיל.

2. **סיכון אסטרטגי/מודל עסקי** השינויים בסביבת הפעילות של הבנק וההתגברות המשמעותית בעוצמת התחרות נבחנו וקיבלו ביטוי בעת בניית התכנית האסטרטגית הקבוצתית עבור השנים הקרובות. התוכנית האסטרטגית נבחנת באופן שוטף מול השינויים בסביבת התחרות ומול האתגרים השונים, לרבות אלו שמייצרת מגפת הקורונה בארץ ובעולם.

שינויים המשפיעים על הסביבה העסקית ומשנים את עצמת התחרות –

שינויים רגולטורים - הסביבה הרגולטורית ממשיכה באינטנסיביות בקידום הסדרתם של מהלכים להגברת התחרות בתחומים שונים, כגון שירותי תשלום, שינויים בשוק כרטיסי האשראי והתשלומים, לרבות המתווה להפחתת העמלה הצולבת, אשראי קמעונאי, מאגר נתוני אשראי, החלת תקן לבנקאות פתוחה אשר נועד לאפשר שיתוף מידע פיננסי של לקוחות עם צדדים שלישיים, רפורמת הניוד בין בנקים, הקמת לשכת שירותי מחשוב בנקאיים, רגולציה התומכת במעבר לבנקאות דיגיטלית ועוד.

שינויים בצרכי הלקוחות - סיכונים הקשורים למגמות חברתיות וצרכניות, לרבות שינויים בצרכי לקוחות שחלו בעקבות התפרצות נגיף הקורונה. שינויים בסוג המתחרים - בשנים האחרונות התחרות על השירותים והמוצרים הפיננסיים התרחבה מעבר לתחרות המסורתית בין הבנקים המסורתיים עם כניסתם והעמקת אחיזתם של שחקנים חדשים וקיימים לתחומים של פעילויות פיננסיות מסורתיות, כגון: בנקים דיגיטליים, מתחרים חוץ-בנקאיים, חברות ביטוח, חברות כרטיסי האשראי, וחברות קמעונאיות, וכן חברות הזנק ופינטק שמפתחות מוצרים חדשניים בענף וחברות ביג טק עולמיות שצפויות להתחיל את פעילותן בתחומים הפיננסיים בשנים הקרובות.

שינויים טכנולוגיים - המעבר לבנקאות דיגיטלית וכניסת מתחרים טכנולוגיים לפעילות פיננסית מייצרים סיכונים ואתגרים טכנולוגיים וסיכונים אבטחה וסייבר חדשים אליהם הבנק נערך.

דרישת התייעלות של המערכת הבנקאית - התחרות הגוברת במערכת הפיננסית וסביבת הרבית הנמוכה, על רקע דרישת התייעלות של המערכת הבנקאית מצד הפיקוח על הבנקים, הובילו לקידום מהלכי התייעלות במסגרתם ננקטו צעדים שונים, התייעלות בהוצאות ובעקבות כך שיפור יחס היעילות. בהמשך למהלכי התייעלות בהם נוקט הבנק בשנים האחרונות, לבנק מהלכי התייעלות כחלק מהתכנית האסטרטגית, הכוללים, בין היתר, המשך הרחבת פעילות באמצעים דיגיטליים, צמצום במספר הסניפים ושיפורים בתהליכי עבודה בסניפים ובמטה.

3. **סיכון רגולטורי** - מקורו של הסיכון הוא בהתגברות הדרישות הרגולטוריות בארץ ובעולם בשנים האחרונות. השינויים הרגולטוריים ויישום רפורמות רגולטוריות מגבירים את אי הוודאות והתחרותיות במערכת הפיננסית ויוצרים סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, לרבות באמצעות מניעת או הטלת מגבלות על פעילות עסקית. שינויים אלה גם מחייבים את הבנק להיערכות, יישום והטמעה של דרישות רגולטוריות הכרוכים בעלויות והשקעות (כגון השקעות מיכוניות) נכבדות. כמו כן, אי עמידה בהוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק והקבוצה חושף אותם לסנקציות, ובהן עיצומים כספיים, תביעות של לקוחות, לרבות תובענות ייצוגיות, הטלת אחריות פלילית על הבנק ועל נושאי משרה בו וכן לפגיעה בתדמיתו של הבנק בציבור. הסיכון הרגולטורי מנוהל בבנק כחלק מהסיכון המשפטי, מסיכון הציות ומסיכון האסטרטגיה.

מדיניות הציות של הבנק מעגנת, בין היתר, את ערכי הציות אותם מקדם הבנק, משמשת כקו מנחה לפעילות כל הגורמים בבנק בניהול סיכונים הציות בכלל ובעמידה במכלול ההוראות הרגולטוריות בפרט, מתווה את העקרונות וקווי היסוד, ומעגנת את הסמכויות ותחומי האחריות של הגורמים השונים בבנק ובקבוצה לצורך בניית תשתית נאותה ליישום החובות החלות על הבנק והקבוצה בתחום הציות והסדרתן בנהלים ותהליכים.

ההיבטים הרגולטוריים-משפטיים מפקחים ומנוהלים על ידי מערך היעוץ המשפטי במסגרת מדיניות לניהול הסיכון המשפטי המאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון. המדיניות מסדירה את הדרכים לאיתור, מיפוי ומזעור של הסיכון המשפטי, לרבות באמצעות מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה ומתן יעוץ ותמיכה משפטית שוטפים, בין היתר, על בסיס התפתחויות אלה. בהיבט האסטרטגי, התכנית האסטרטגית ותכנית העבודה מתייחסות להשפעות אפשריות שצוינו לעיל, ולקוחות בחשבון את השינויים האמורים. לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראו "מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים שחלים על קבוצת הבנק", בפרק ממשל תאגידי בדוח הכספי. כמו כן, ראו הקלות ביישום הוראות בנק ישראל עקב השפעות נגיף הקורונה בפרק הוראות רגולטוריות וגילויים נוספים הקשורים לפרופיל הסיכון של הבנק.

4. **סיכוני סייבר ואבטחת מידע (כחלק מהסיכון התפעולי)** - סיכון סייבר מוגדר כפוטנציאל לנזק הנובע מאירוע סייבר בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. לסיכוני סייבר, דלף מידע ואבטחת מידע פוטנציאל גבוה לגרימת נזק בהתממש אירוע משמעותי הכרוך בעלויות שיקום גבוהות. החדשנות בבנקאות בתקשורת גוררת סיכונים תפעוליים בדגש על סיכוני סייבר ואבטחת מידע. עקב כך, לצורך ניהול נאות של סיכוני סייבר, הורחבה והותאמה המסגרת הקיימת של ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע ואבטחת מידע בבנק בהיבטי תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. הבנק מנהל את סיכון הסייבר כולל הגדרת אסטרטגיה, מדיניות, מינוי מנהל הגנת הסייבר ליישום המדיניות ובניית מתודולוגיה לניהול הסיכון. כמו כן, הבנק נוקט בפעולות מניעה רבות להפחתת הסיכון כולל קידום מודעות בתחומי הסייבר ואבטחת מידע וביצוע תרגילים.

משבר הקורונה הוביל לעלייה משמעותית בתקיפות סייבר על ארגונים פיננסיים בעולם, על ארגונים בארץ ועל גופי שרשרת האספקה של ארגונים אלו. כמו כן, קיימת מגמת עלייה בגורמי תקיפה מדינתיים ועלייה משמעותית בתקיפות כופרה, עלייה בנסיגות פשינג והנדסה חברתית. החשיפה לסבירות התממשות אירוע סייבר עולה בין היתר כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים והמשך עבודה מרחוק של עובדים וספקים. הבנק נוקט באופן שוטף בצעדים למזעור הסיכונים כולל: פתרונות גישה מרחוק מלווים ע"י מח' אבטחת מידע, הגברת ניטורים ויישום בקורות ואמצעים שונים בהתאם להתפתחות האיומים. לבנק קיימת פוליטת ביטוח סייבר ייעודית וכן פרק פשעי מחשב במסגרת הפוליסה הבנקאית, המקנות כיסוי ביטוחי לקבוצת הבנק בגין אירועי נזק שונים כתוצאה מאירוע כשל מחשבי ו/או אירוע סייבר.

5. **סיכון טכנולוגיות המידע (כחלק מהסיכון התפעולי)** - הסיכון לכשל במידע ו/או במערכות המידע והתפעול של הבנק, וכן תמיכה שאינה הולמת ומספקת את השירותים והתהליכים העסקיים הנדרשים על ידי הבנק למימוש יעדיו העסקיים. לאור העובדה, כי בשנים האחרונות הסביבה הטכנולוגית מתפתחת והתלות בה הולכת וגוברת, נוצר הצורך בהגדלת הגמישות העסקית והטכנולוגית והצורך בהגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות. הסיכון מנהל לפי מדיניות ניהול טכנולוגיות המידע ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 357. כמו כן, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 301 פועלת וועדת טכנולוגיה, חדשנות ומנהל של הדירקטוריון.

6. **סיכונים חוצי גבולות (CROSS BORDER) (כחלק מסיכון הציות)** - קבוצת הבנק פועלת בתחומי בנקאות שונים. בין שאר לקוחותיה, מספקת קבוצת הבנק שירותים גם ללקוחות שהינם תושבי חוץ. על רקע המאמצים המוגברים של מדינות שונות באיתור כספים של תושביהן המוחזקים מחוץ למדינת התושבות והמגמה של שיתוף פעולה בינלאומי במאבק בהעלמות מס, עלולה פעילות הבנק מול תושבי החוץ כאמור להגדיל את החשיפה של הבנק לסיכונים ציות שמקורם בפעילות חוצה גבולות (Cross Border) וכן לסיכונים מוניטין. נקבעה מדיניות ייעודית לנושא זה, נקבעו נהלי עבודה, ומתבצעת שורה של צעדים אופרטיביים לניהול וצמצום הסיכון.

בנוסף לאמור, חלו בשנים האחרונות התפתחויות בחקיקה וברגולציה הבנקאית באירופה ובעולם בכלל, שיש בהן להשפיע על רמת הסיכון והחשיפה לסיכונים ציות הנובעים ממתן שירותים בנקאיים ללקוחות תושבי חוץ. ככלל הבנק אינו יוזם פעילות שיווק, קידום ופרסום ואינו מכוון או מציע את שירותיו באופן מובהק או מכוון ללקוחות תושבי חוץ בין אם באופן ישיר ובין אם באופן מקוון. לבנק אין שלוחות או נציגויות מחוץ לישראל ועובדי הבנק לא פועלים מחוץ לישראל. לגבי חשבונות של תושבי חוץ הנפתחים בבנק, נוקט הבנק בגישה מבוססת סיכון בכל תהליכי פתיחת החשבונות ותהליכי ניהול החשבונות, על מנת למזער ולגדר ככל האפשר היתכנות או אפשרות שהבנק יפר את הדין הזר בעת מתן שירותים בנקאיים ללקוחות תושבי חוץ. זאת על ידי איסור ביצוע פעילות שיווק אקטיבית, הגבלה והתאמה של סוג ואופן מתן השירותים, לרבות הגבלה או הימנעות ממתן שירותים לתושבי חוץ בעת שהייתם מחוץ לישראל, והתייחסות לסוגיית יוזם השירות. הוראות ה-FATCA - חקיקה אמריקאית המעוגנת בהסכם בין מדינת ישראל עם ישראל בדרך של חקיקה מקומית. במסגרת כללי הוראה זו מפעיל הבנק תהליכים פנימיים לזיהוי ותיעוד לקוחות אמריקאים ומדווח עליהם מדי חודש ספטמבר לגבי שנת המס הקודמת, לרשות המיסים בארה"ב באמצעות רשות המס בישראל בהתאם לדרישות ההוראה. החל מכניסת התקנות לתוקף, הבנק מאפשר פתיחת חשבון חדש בכפוף לחתימת לקוח על הצהרה בדבר תושבות המס שלו.

הוראות ה-CRS - תקן שפותח ע"י ארגון ה-OECD ושמטרתו איסוף מידע לגבי תושבות המס של לקוחות הבנק ודיווח עליהם לרשויות המס של המדינות המשתתפות, באמצעות רשות המס בישראל. התקן אשר הוטמע בחקיקה מקומית, מיושם ע"י הבנק אשר מדווח מדי חודש ספטמבר על לקוחותיו שהצהירו על תושבות מס זרה או שבחשבונם אינדיקציה לתושבות מס כזו.

7. **סיכון בנקאות הוגנת (conduct risk) (כחלק מסיכון הציות)** - קבוצת הבנק הטמיעה ערכי הוגנות ושקיפות בפעילותה מול לקוחותיה ופועלת לחיזוק עקרונות אלו בהתנהלותה השוטפת. ככלל, נדרשת קבוצת הבנק לוודא, כי ההצעות הניתנות ללקוח מותאמות לצרכיו, וכי השירותים המוענקים לו ניתנים לו ללא הפליה, מכל סוג. אי עמידה בסטנדרט התנהלות ראוי חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים כמו סיכונים ציות, משפטי, מוניטין וכיו"ב. לקבוצת הבנק קיימת מדיניות בנושא התנהלות עסקית נאותה כחלק ממדיניות הציות ואחד מיעדי קצין הציות הינו לפעול להטמעת עקרונות המדיניות בקרב החטיבות השונות.

8. **סיכונים סביבתיים** - בשנים האחרונות, גברה המודעות העולמית לחשיפה פוטנציאלית לסיכונים סביבתיים ולסיכונים אקלים בהיבטים הפיננסיים. סיכון סביבתי הינו הסיכון להפסד הן בשל עלויות שמקורן בחשיפה לפגיעה פוטנציאלית ישירה (נדקי שריפות, שטפונות וכיו"ב) והן בשל עלויות שמקורן בהוראות מעבר הנוגעות לנושאי איכות הסביבה ובאכיפתן.

הסיכון הסביבתי הוא בעל השפעה במספר היבטים באופן ישיר או עקיף: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, ציות, סיכון מוניטין. השפעה ישירה - כתוצאה מעלויות מפגעים סביבתיים שעל הבנק לשאת בהם בגין נזקים ישירים הקשורים בשינויי אקלים או הפסד כספי העלול להיגרם כתוצאה מאימוץ של הוראות לגבי מדיניות אקלים וסביבה, התפתחות טכנולוגית ושינויים בהעדפות השוק. השפעה עקיפה – כגון על סיכונים האשראי - עלולה לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של לווה בעקבות השפעות סביבתיות ושינויי אקלים, בין היתר בעקבות אי-עמידה בהוראות הדין הסביבתיות הרלבנטיות, בשל הוצאות גדולות הנדרשות כדי לעמוד בדרישות רגולציה סביבתית או בשל קנס גבוה שניתן להשית בשל פגיעה סביבתית, וכן התממשות של סיכונים אחרים הקשורים בסיכונים סביבתיים כגון סיכון מוניטין. הבנק נוקט בפעולות לזיהוי וניהול הסיכון הסביבתי, בדגש על סיכון האשראי, תוך חתירה לצמצום או מניעה של סיכון הנובע מהשפעה סביבתית שיש בה פוטנציאל לפגיעה. הבנק רואה ערך רב במימון פרויקטים/גופים התורמים לפיתוח סביבתי, כגון מימון פרויקטים בתחום האנרגיה המתחדשת. הבנק ממשיך ללמוד את הדרישות הרגולטוריות המתפתחות ולהטמיען בניהול הסיכונים השוטף.

דיון בגורמי סיכון

ברבעון השני של שנת 2021 הועלתה רמת הסיכון המשפטי מ-"נמוכה" ל"נמוכה- בינונית", על רקע ריבוי תהליכי החקיקה והרגולציה בתחום הבנקאות, ובמקביל, גידול בכמות הבקשות החדשות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו בתקופה האחרונה כנגד הבנקים בישראל.

ברבעון השלישי של שנת 2021 הועלתה רמת סיכון המניות מ"נמוכה" ל"נמוכה-בינונית", וזאת על רקע המשך מגמת הגידול בחשיפה לאפיק ההשקעה של הבנק במניות. נכון ליום 30 בספטמבר 2021 שיעור המניות מתיק הנוסטרו של הבנק עומד על כ-4.6%. מלבד זאת לא בוצעו שינויים בטבלת גורמי הסיכון. לדיון בגורמי הסיכון ראו דוח הסיכונים לשנת 2020 ופרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2020.

סקירת נכסי סיכון משוקללים (OV1) במיליוני ש"ח

	א	ב	ג	
	נכסי סיכון משוקללים			
דרישות הון מזעריות ^(א)	30.06.21	30.09.21	30.09.21	
	75,013	76,072	8,749	1 סיכון אשראי (לא כולל סיכון אשראי של צד נגדי CCR) (גישה סטנדרטית) (ב)
	537	1,009	116	6 סיכון אשראי של צד נגדי (גישה סטנדרטית)
	145	284	33	10 התאמה בגין סיכון אשראי (CVA)
	39	25	3	15 סיכון סילוק (Settlement risk)
	-	-	-	16 חשיפות איגוח (גישה סטנדרטית)
	2,916	2,907	334	25 סכומים מתחת לספי הניכוי (כפופים למשקל סיכון 250%)
	78,650	80,297	9,235	סך הכל סיכון אשראי
	826	793	91	20 סיכון שוק (גישה סטנדרטית)
	6,742	6,725	773	24 סיכון תפעולי
	86,218	87,815	10,099	27 סך הכל

(א) דרישות הון בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין ולעדכון הוראת השעה מיום 19 במרס 2020 (קורונה) בדבר יחסי ההון המזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 11.5%.

(ב) סיכון אשראי אינו כולל סיכון אשראי של צד נגדי, התאמה בגין סיכון אשראי, סיכון סילוק, חשיפות איגוח וסכומים מתחת לסף הניכוי.

הון ומינוף חלק 3 הרכב ההון

באזל

הבנק מיישם את הוראות ועדת באזל בנושא מדידה והלימות הון, כפי שאומצו על ידי בנק ישראל בהוראות ניהול בנקאי תקין 201 עד 211. הוראות באזל מתייחסות ל-3 נדבכים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכוני אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על ידי הבנק (Internal Ratings-Based).

הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לכלל החשיפות של הבנק, ובגין סיכון שוק מבוצע גם חישוב של הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון הספציפי בתיק למסחר.

נדבך שני - עוסק בתהליך הפנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) ובמערכי הפיקוח והבקרה שהבנק מיישם. תהליך ה-ICAAP נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתוכניות אסטרטגיות עתידיות, זאת מעבר לדרישות ההון המינימאליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין ועוד. התהליך כולל, בין היתר, בחינת המנגנונים המובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים שונים, בחינת קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת וקיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים. כמו כן, עוסק נדבך זה בתהליך הסקירה הפיקוחי (SREP) מול בנק ישראל.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

במהלך חודש מרס 2020, פירסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הודעה על דחייה בכניסתן לתוקף של העדכונים להוראות ל"מדידה והלימות הון" שפורסמו בחודש דצמבר 2017. היישום אמור להיכנס לתוקף באירופה באופן מדורג החל מה-1 בינואר 2023 ועד 1 בינואר 2028. חשוב לציין כי בשלב זה, לא ידוע באיזה אופן ומתי יאומצו הוראות אלה בישראל.

אימוץ הוראות באזל ע"י בנק ישראל

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו, על מנת להתאימן להנחיות באזל. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. ליחס ההון העצמי רובד 1 המזערי, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיר למועד הדיווח. בהתאם להבהרת הפיקוח על הבנקים מיום 6 באוקטובר 2021, דרישת ההון הנוספת בגין הלוואות לדיר, מתווספת להון עצמי רובד 1 בלבד.

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה, הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וכן עדכון להוראה 329 אשר מבטל את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיר, שהועמדו בתקופת הוראת השעה וזאת על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי. ביום 30 בספטמבר 2021 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת השעה, והארכתה עד ליום 31 בדצמבר 2021. ובמסגרתו בוטלה ההקלה בגין הלוואות לדיר, ונותרה ההקלה בגין הלוואות לכל מטרה. כך שבגין הלוואות למטרת דיר שהועמדו מיום 19 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021, לא חלה דרישת ההון של נקודת האחוז הנוספת.

בהתאם להוראת השעה, ההקלה תחול עד תום 24 חודשים מתום תוקף ההוראה ובלבד שיחסי ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום תוקף ההוראה או יחסי ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עם זאת, נקבע, כי הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3 נקודות האחוז בתקופת ששת החודשים מתום תוקף ההוראה, לא תחשב כחריגה מהאמור. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ייחס ההון הכולל המזערי הנדרשים על ידי הפיקוח על הבנקים, לפי נתוני מועד הדיווח הינם 8.25%.

11.50% בהתאמה. (יחס ההון הכולל המזערי הנדרש לתקופות השוואה המוצגות בדוח עודכן לאור הבהרת הפיקוח בענין התוספת בגין הלוואות לדיור והוא, כאמור, 11.50%. יחס ההון הכולל המזערי הנדרש שהיה לפני ההבהרה עמד על 11.79% ליום 31 בדצמבר 2020, ועל 11.80% ליום 30 בספטמבר 2020)

יעדי ההון שנקבעו על ידי הדירקטוריון הינם:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.25% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.50% ובתקופת הקלת בנק ישראל יעדי ההון הינם: 8.25%-ו-11.50%. אלה עשויים להשתנות בהתאם לביצועי המשכנתאות ברבעון הרלוונטי.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

הרכב ההון הפיקוחי (cc1)

	א	ב	ג	ד
	ליום 30 בספטמבר 2021		ליום 30 בספטמבר 2020	
הרכב ההון הפיקוחי	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים				
1 הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1.	927	927	927	1
2 עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן.	9,244	9,244	8,187	2
3 רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי.	(149)	(149)	(170)	3
5 מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט).	217	217	204	-
6 הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים.	10,239	10,239	9,148	4
הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים				
9 נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם.	96	96	98	5
גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגוח				
14 רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבוניות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק.	2	2	5	6
15 עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שישולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור.	-	-	-	7
26 התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	(81)	(81)	(61)	
26א מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.	-	-	-	
26ב מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות.	-	-	-	
26ג מזה: בגין השפעת תכנית ההתייעלות.	(81)	(81)	(61)	
28 סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1.	17	17	42	
29 הון עצמי רובד 1.	10,222	10,222	9,106	
הון רובד 1 נוסף: מכשירים				
36 הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים.	-	-	-	
הון רובד 1 נוסף: ניכויים				
44 הון רובד 1 נוסף.	-	-	-	
45 הון רובד 1.	10,222	10,222	9,106	
הון רובד 2: מכשירים והפרשות				

	ד	ג	ב	א	הרכב ההון הפיקוחי
	ליום 30 בספטמבר 2020		ליום 30 בספטמבר 2021		
	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III הפניות		סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III הפניות		
		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
		1,754		876	46 מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו.
8		2		1	47 מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר.
9		40		28	48 מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברה בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג' שמוזגה ב-1.1.19.
10+11		40		28	49 מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברה בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2 שמוזגה ב-1.1.19.
		953		984	50 הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס.
		2,749		1,889	51 הון רובד 2 לפני ניכויים.
הון רובד 2: ניכויים					
		-		-	57 סך כל ההתאמות הפיקוחיות להון רובד 2.
		2,749		1,889	58 הון רובד 2.
		11,855		12,111	59 סך ההון.
		83,334		87,815	60 סך נכסי סיכון משוקללים.
יחסי הון וכריות לשימור הון					
		10.93%		11.64%	61 הון עצמי רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
		10.93%		11.64%	62 הון רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
		14.23%		13.79%	63 ההון הכולל (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים					
		8.30%		8.25%	69 יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
		11.50% ⁽²⁾		11.50%	71 יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)					
13		129		255	72 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה.
14+15		545		614	73 השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי, והן מתחת לסף ההפחתה.
16		619		592	75 מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה.
תקרה להכללת הפרשות ברובד 2					
		1,070		983	76 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה.
		953		1004	77 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית.
מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר					
		1,259		346	84 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר [בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299].
		-		-	85 סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה.

- (1) יחס הון עצמי מזערי יחס ההון הכולל הנדרש החל מדו"ח ה-31 למרץ 2020 בהתאם להוראת שעה 250 הינו 8% ו 11.5%, ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור 1% מיתרת הלוואות לדיוור למועד הדיווח למעט הלוואות לדיוור שניתנו החל מה-19 למרץ 2020.
- (2) הנתונים ליום 30 בספטמבר 2020 עודכנו לאור הבהרת הפיקוח על הבנקים, כי דרישת הון הנוספת בגין הלוואות לדיוור, תתווסף ליחס הון עצמי רובד 1 בלבד.

	א	ב	
			הרכב ההון הפיקוחי ליום 31.12.2020, במיליוני ש"ח
			הון עצמי רוברד 1: מכשירים ועודפים
1	927		הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רוברד 1.
2	8,397	-	עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן.
3	(183)	-	רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי.
4	208	-	מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט).
6	9,349	-	הון עצמי רוברד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים.
			הון עצמי רוברד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים
9	98		נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם.
14			רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק.
6	2	-	עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שישולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור.
7			26 התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
	(120)		מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.
			26 מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות.
	(120)		26 מזה: בגין השפעת תכנית ההתייעלות.
	20	-	28 סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רוברד 1.
	9,369	-	29 הון עצמי רוברד 1.
			הון רוברד 1 נוסף: מכשירים
			36 הון רוברד 1 נוסף לפני ניכויים.
			הון רוברד 1 נוסף: ניכויים
			44 הון רוברד 1 נוסף.
	9,369	-	45 הון רוברד 1.
			הון רוברד 2: מכשירים והפרשות
	1,754		46 מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רוברד 1) ופרמיה על מכשירים אלו.
8	2		47 מכשירי הון רוברד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר.
9	40		48 מכשירי הון רוברד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'.

	א	ב
		סכומים שלא נוכח מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
		הרכב ההון הפיקוחי ליום 31.12.2020, במיליוני ש"ח
49	40	מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2.
50	953	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפי השפעת המס המתייחס.
51	2,749	הון רובד 2 לפני ניכויים.
		הון רובד 2: ניכויים
57	-	סך כל ההתאמות הפיקוחיות להון רובד 2.
58	2,749	הון רובד 2.
59	12,118	סך ההון.
60	83,815	סך נכסי סיכון משוקללים.
		יחסי הון וכריות לשימור הון
61	11.18%	הון עצמי רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
62	11.18%	הון רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
63	14.46%	ההון הכולל (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
		דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
69	8.29%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
71	11.50% ⁽¹⁾	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
		סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)
72	135	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה.
73	551	השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי, והן מתחת לסף ההפחתה.
75	680	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה.
		תקרה להכללת הפרשות ברובד 2
76	1,180	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה.
77	953	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית.
		מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר
84	1,259	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר [בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299].
85		סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה.

(1) הנתונים ליום 31 בדצמבר 2020 עודכנו לאור הבהרת הפיקוח על הבנקים, כי דרישת ההון הנוספת בגין הלוואות לדיוור, תתווסף ליחס הון עצמי רובד 1 בלבד.

חלק 4 - יחס המינוף

השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (LR1)

	30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
	במיליוני ש"ח		
1	167,778	173,758	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
2	-	-	ההתאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
3	-	-	ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
4	(1,121)	(656)	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
5	-	-	התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמא: עסקאות רכש חוזר והלוואות מובטחות דומות אחרות)
6	9,539	10,715	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
7	999	814	התאמות אחרות (*)
8	177,195	184,631	חשיפה לצורך יחס המינוף

(*) עיקר סכום ההתאמות נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי.

יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 (LR2)

	30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
	במיליוני ש"ח		
	166,968	172,871	חשיפות מאזניות
1	(98)	(97)	נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות)
2	166,870	172,774	(סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1)
3	-	-	סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)
	696	821	חשיפות בגין נגזרים
4	79	88	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים (לדוגמא: לאחר הפחתת בטחון משתנה במזומן כשיר)
5	-	-	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
6	-	-	גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור
7	-	-	(ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים)
8	-	-	(רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח)
9	-	-	סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
10	-	-	בניכוי: קיזוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכוי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו
11	775	909	סך חשיפות בגין נגזרים
	11	233	חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
12	-	-	נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיזוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמתפלות כמכירה חשבונאית
13	-	-	(סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך)
14	-	-	חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך
15	-	-	חשיפות בגין עסקאות כסוכן
16	11	233	סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
	36,739	40,290	חשיפות חוץ מאזניות אחרות
17	(27,200)	(29,575)	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
18	9,539	10,715	(התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)
19	-	-	פריטים חוץ מאזניים
	9,369	10,222	הון וסך החשיפות
20	177,195	184,631	הון רובד 1
21	-	-	סך החשיפות
	5.29%	5.54%	יחס מינוף
22	-	-	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

ביום 15 בנובמבר 2020, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250- התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתה עודכנה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 בנושא יחס מינוף. העדכון מקל את דרישת יחס המינוף בחצי

נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מהיקף הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. ביום 30 בספטמבר 2021 הוארכה שוב הוראת השעה עד ליום 31 בדצמבר 2021. כאשר לאחר מכן ההקלה תחול ל-24 חודשים נוספים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף הוראת השעה, או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם להוראה, הנמוך מביניהם.

עם פרוץ משבר הקורונה, אימץ הבנק את ההקלות הרגולטוריות שניתנו על-ידי בנק ישראל ואיפשר ללקוחותיו לדחות תשלומים של הלוואות וגם להסדיר לוח תשלומים מקל לפרעון החוב. קיימת ירידה משמעותית בהיקף האשראי המוקפא. נכון ליום 30 בספטמבר 2021 שיעור החובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים מהווה כ-0.09% מסך האשראי לציבור. במקביל, עם פרוץ המשבר, הבנק חתם על הסכם עם החשב הכללי יחד עם בנקים נוספים במערכת הבנקאית ואחרים, להעמדת הלוואות בערבות מדינה שמטרתן לסייע לעסקים בישראל להתמודד עם קשיי תזרים שנוצרו כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה, ולצורך כך הוקמו קרנות ייעודיות בשם "הקרן לעסקים קטנים ובינוניים לנפגעי קורונה" ו"הקרן לעסקים גדולים להתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה". למידע נוסף, ראה בדו"ח על הסיכונים לשנת 2020. הבנק ממשיך להעמיד ללקוחותיו העסקיים הלוואות במסגרת הקרנות בערבות המדינה, המאפשרות להם להתמודד עם התמשכות המשבר והשלכותיו.

אשראי שניתן בערבות מדינה במסגרת ההתמודדות עם משבר הקורונה

31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
	במיליוני ש"ח	פעילות לווים בישראל
1,308	1,381	עסקים קטנים וזעירים
431	369	עסקים בינוניים
165	153	עסקים גדולים
1,904	1,903	סך הכל

איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)

30 בספטמבר 2021				
א	ב	ג	ד	
יתרות ברוטו				
פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	אחרים	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות נטו	
במיליוני ש"ח				
811	100,467	(1,088)	100,190	1 חובות, למעט איגרות חוב
3	14,119	-	14,122	2 איגרות חוב
105	40,348	(86)	40,367	3 חשיפות חוץ מאזניות
919	154,934	(1,174)	154,679	4 סך הכל

30 בספטמבר 2020				
א	ב	ג	ד	
יתרות ברוטו				
פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	אחרים	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות נטו	
במיליוני ש"ח				
999	93,170	(1,225)	92,944	1 חובות, למעט איגרות חוב
82	11,867	(20)	11,929	2 איגרות חוב
138	35,926	(77)	35,987	3 חשיפות חוץ מאזניות
1,219	140,963	(1,322)	140,860	4 סך הכל

31 בדצמבר 2020				
א	ב	ג	ד	
יתרות ברוטו				
פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	אחרים	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות נטו	
במיליוני ש"ח				
794	95,076	(1,277)	94,593	1 חובות, למעט איגרות חוב
50	12,751	(3)	12,798	2 איגרות חוב
118	36,784	(86)	36,816	3 חשיפות חוץ מאזניות
962	144,611	(1,366)	144,207	4 סך הכל

שיטות להפחתת סיכון אשראי (CR3) במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2021																	
א		1א		2א		ב		ג		ד		ה		ו		ז	
לא מובטחים		מובטחים															
סך הכל יתרה מאזנית		סך הכל יתרה מאזנית		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח	
1	חובות, למעט איגרות חוב	84,774	15,416	10,795	11,288	6,668	4,128	4,127	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	איגרות חוב	14,122	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	סה"כ	98,896	15,416	10,795	11,288	6,668	4,128	4,127	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר	790	24	9	22	0	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

30 בספטמבר 2020																	
א		1א		2א		ב		ג		ד		ה		ו		ז	
לא מובטחים		מובטחים															
סך הכל יתרה מאזנית		סך הכל יתרה מאזנית		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח	
1	חובות, למעט איגרות חוב	80,511	12,433	8,613	8,849	5,031	3,584	3,583	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	איגרות חוב	11,929	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	סה"כ	92,440	12,433	8,613	8,849	5,031	3,584	3,583	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר	1,066	15	8	13	6	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

31 בדצמבר 2020																	
א		1א		2א		ב		ג		ד		ה		ו		ז	
לא מובטחים		מובטחים															
סך הכל יתרה מאזנית		סך הכל יתרה מאזנית		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח		מזה: סכום מובטח	
1	חובות, למעט איגרות חוב	81,571	13,033	9,214	9,236	5,417	3,798	3,797	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	איגרות חוב	12,798	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	סה"כ	94,369	13,033	9,214	9,236	5,417	3,798	3,797	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר	829	15	8	13	6	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

הגישה הסטנדרטית - חשיפות לאחר הפחתת בטחונות (CRM) ולאחר מקדמי המרה לאשראי (CCF), לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5) במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2021											
יג	יב	י	ט	ח	ז	ו	ה	ד	א	א	
סה"כ חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי CRM)	אחר	150%	100%	75%	60%	50%	35%	20%	2%	0%	
סוגי הנכסים											
71,059	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71,059	1 ריבוניות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
1,289	-	-	-	-	-	-	-	1,289	-	-	2 ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
3,023	-	-	-	-	-	10	-	3,013	-	-	3 בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB))
34,449	-	-	33,402	-	-	41	-	816	190	-	5 תאגידים
22,681	-	-	3	22,678	-	-	-	-	-	-	6 חשיפות קמעונאיות ליחידים
4,825	-	-	-	4,825	-	-	-	-	-	-	7 הלוואות לעסקים קטנים
30,608	-	-	268	4,933	5,651	8,574	11,182	-	-	-	8 בביטחון נכס למגורים
1,960	-	-	1,960	-	-	-	-	-	-	-	9 בביטחון נדל"ן מסחרי
625	-	310	315	-	-	-	-	-	-	-	10 הלוואות בפיגור
3,333	-	155	2,455	-	-	-	-	-	-	723	11 נכסים אחרים*
674	-	131	543	-	-	-	-	-	-	-	11 א*מזה: בגין מניות
173,852	-	465	38,403	32,436	5,651	8,625	11,182	5,118	190	71,782	12 סך הכל

היתרות בגילוי כוללות יתרות חוב מאזניות וחוזי מאזניות, למעט השקעות בתאגידים פיננסיים ומיסים נדחים מתחת לסף הניכוי הכפופים למשקל סיכון של 250%.

30 בספטמבר 2020											
יג	יב	י	ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	א	
סה"כ חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי CRM)	אחר	150%	100%	75%	60%	50%	35%	20%	10%	0%	
סוגי הנכסים											
64,185	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64,185	1 ריבוניות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
836	-	-	-	-	-	-	-	836	-	-	2 ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
3,053	-	-	2	-	-	10	-	3,006	35	-	3 בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB))
33,140	-	-	31,893	-	-	488	-	759	-	-	5 תאגידים
21,850	-	-	3	21,847	-	-	-	-	-	-	6 חשיפות קמעונאיות ליחידים
4,872	-	-	-	4,872	-	-	-	-	-	-	7 הלוואות לעסקים קטנים
26,890	-	-	314	5,651	3,377	7,164	10,384	-	-	-	8 בביטחון נכס למגורים
2,157	-	-	2,157	-	-	-	-	-	-	-	9 בביטחון נדל"ן מסחרי
894	-	519	375	-	-	-	-	-	-	-	10 הלוואות בפיגור
2,888	-	113	2,041	-	-	-	-	-	-	734	11 נכסים אחרים*
238	-	93	145	-	-	-	-	-	-	-	11 א*מזה: בגין מניות
160,765	-	632	36,785	32,370	3,377	7,662	10,384	4,601	-	64,954	12 סך הכל

היתרות בגילוי כוללות יתרות חוב מאזניות וחוזי מאזניות, למעט השקעות בתאגידים פיננסיים ומיסים נדחים מתחת לסף הניכוי הכפופים למשקל סיכון של 250%.

יג	יב	י	ט	ח	ז	ו	ה	ד	א	א	
סה"כ חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי CRM)	אחר	150%	100%	75%	60%	50%	35%	20%	2%	0%	
											סוגי הנכסים
70,498	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70,498	1 ריבוניות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
876	-	-	-	-	-	-	-	876	-	-	2 ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
3,495	-	-	-	-	-	23	-	3,440	-	32	3 בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB))
32,936	-	-	31,735	-	-	155	-	752	294	-	5 תאגידים
21,944	-	-	3	21,941	-	-	-	-	-	-	6 חשיפות קמעונאיות ליחידים
4,791	-	-	-	4,791	-	-	-	-	-	-	7 הלואות לעסקים קטנים
27,746	-	-	291	5,471	3,932	7,506	10,546	-	-	-	8 בביטחון נכס למגורים
2,259	-	-	2,259	-	-	-	-	-	-	-	9 בביטחון נדל"ן מסחרי
616	-	351	265	-	-	-	-	-	-	-	10 הלואות בפיגור
2,907	-	127	2,097	-	-	-	-	-	-	683	11 נכסים אחרים*
301	-	93	208	-	-	-	-	-	-	-	11א *מזה: בגין מניות
168,068	-	478	36,650	32,203	3,932	7,684	10,546	5,068	294	71,213	12 סך הכל

היתרות בגילוי כוללות יתרות חוב מאזניות וחוב מאזניות, למעט השקעות בתאגידים פיננסיים ומיסים נדחים מתחת לסף הניכוי הכפופים למשקל סיכון של 250%.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (במיליוני ₪)

30 בספטמבר 2021									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)		
הפסדי אשראי (4)			מזה: חובות				דירוג ביצוע אשראי		
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הכנסות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	אשראי (5)	סך הכל
פעילות לווים בישראל									
8	(1)	(1)	3	16	623	741	16	649	745
2	-	(2)	2	2	42	66	2	64	66
203	5	(25)	146	376	6,690	9,989	376	9,685	10,159
92	(3)	(1)	67	150	6,542	12,954	150	12,634	13,050
32	1	(9)	107	121	5,558	5,955	124	5,558	6,067
9	1	-	1	2	1,695	1,952	2	2,021	2,049
170	(5)	(50)	53	268	5,934	7,083	268	6,629	7,182
19	(1)	(23)	13	45	903	1,048	45	932	1,050
25	-	-	10	73	1,075	1,435	73	1,403	1,507
10	1	(4)	10	13	1,224	1,842	13	1,831	1,880
25	(8)	(12)	7	25	7,379	11,791	25	16,731	16,842
82	1	(41)	58	227	2,302	3,164	227	2,832	3,199
26	1	(10)	33	162	3,033	3,638	162	3,369	3,652
703	(8)	(178)	510	1,480	43,000	61,658	1,483	64,338	67,448
163	-	(1)	59	307	31,156	33,682	307	33,035	33,682
303	(8)	(23)	136	269	22,180	35,163	269	34,164	35,180
1,169	(16)	(202)	705	2,056	96,336	130,503	2,059	131,537	136,310
-	-	-	-	-	1,126	1,131	-	1,349	1,349
-	-	-	-	-	859	889	-	13,443	13,443
1,169	(16)	(202)	705	2,056	98,321	132,523	2,059	146,329	151,102
פעילות לווים בחו"ל									
5	(1)	(4)	-	6	629	665	6	910	1,020
-	-	-	-	-	2,328	2,360	-	3,093	3,093
-	-	-	-	-	-	-	-	908	908
5	(1)	(4)	-	6	2,957	3,025	6	4,911	5,021
1,174	(17)	(206)	705	2,062	96,965	131,168	2,065	132,447	137,330
-	-	-	-	-	3,454	3,491	-	4,442	4,442
-	-	-	-	-	859	889	-	14,351	14,351
1,174	(17)	(206)	705	2,062	101,278	135,548	2,065	151,240	156,123

הערות:

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 101,278 מיליון ש"ח, 14,122 מיליון ש"ח, 232 מיליון ש"ח, 1,565 מיליון ש"ח ו-38,926 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 66 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 92 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיר שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- יתרת החובות המסחריות כוללת הלוואות לדיר בסך 2,960 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והביטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2020									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)				
הפסדי אשראי (4)									
יתרת ההפרשה הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל
פעילות לווים בישראל									
ציבור - מסחרי									
8	1	2	3	13	565	672	14	621	678
חקלאות									
4	-	3	3	3	261	328	25	325	351
כרייה וחציבה									
237	29	73	157	460	7,108	9,834	460	9,376	10,038
תעשייה									
90	(2)	18	59	139	5,834	10,892	139	10,618	10,997
בינוי ונדל"ן - בינוי (7)									
36	(8)	8	92	145	5,512	5,923	145	5,647	6,037
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן									
9	(1)	1	1	15	1,258	1,580	15	1,709	1,749
אספקת חשמל ומים									
214	23	83	44	245	6,067	7,156	245	6,591	7,266
מסחר									
41	2	33	21	56	964	1,110	59	964	1,112
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל									
25	2	8	12	71	980	1,191	71	1,135	1,264
תחבורה ואחסנה									
14	(2)	(27)	11	57	960	1,623	57	1,570	1,666
מידע ותקשורת									
31	-	9	7	14	7,371	10,403	14	14,669	14,727
שירותים פיננסיים									
124	9	96	67	222	2,032	2,823	222	2,458	2,854
שירותים עסקיים אחרים									
42	3	33	26	173	2,886	3,532	173	3,236	3,547
שירותים ציבוריים וקהילתיים									
875	56	340	503	1,613	41,798	57,067	1,639	58,919	62,286
סך הכל מסחרי (8)									
164	(2)	41	36	287	28,336	31,285	287	30,667	31,285
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור									
318	34	77	156	348	21,333	34,517	348	33,506	34,535
אנשים פרטיים - אחר									
1,357	88	458	695	2,248	91,467	122,869	2,274	123,092	128,106
סך הכל ציבור - פעילות בישראל									
-	-	-	-	-	1,108	1,114	-	1,435	1,435
בנקים בישראל									
-	-	-	-	-	656	685	-	11,305	11,305
ממשלת ישראל									
1,357	88	458	695	2,248	93,231	124,668	2,274	135,832	140,846
סך הכל פעילות בישראל									
פעילות לווים בחו"ל									
6	-	6	-	-	780	822	21	1,306	1,334
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל									
-	-	-	-	-	1,859	1,890	-	2,808	2,808
בנקים בחו"ל									
-	-	-	-	-	-	-	-	1,312	1,312
ממשלות בחו"ל									
6	-	6	-	-	2,639	2,712	21	5,426	5,454
סך הכל פעילות בחו"ל									
1,363	88	464	695	2,248	92,247	123,691	2,295	124,398	129,440
סך הכל ציבור									
-	-	-	-	-	2,967	3,004	-	4,243	4,243
סך הכל בנקים									
-	-	-	-	-	656	685	-	12,617	12,617
סך הכל ממשלות									
1,363	88	464	695	2,248	95,870	127,380	2,295	141,258	146,300
סך הכל									

הערות:

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 95,870 מיליון ש"ח, 12,798 מיליון ש"ח, 11 מיליון ש"ח, 1,897 מיליון ש"ח ו-35,724 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 88 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 101 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדירור בסך 3,001 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור וללא נגזרים)

בשנים האחרונות ועד לפרוץ משבר הקורונה, הצריכה הפרטית הייתה במגמת צמיחה וכפועל יוצא גם היקף האשראי לאנשים פרטיים. הבנקים בקבוצה מעמידים אשראי צרכני למגוון משקי הבית המורכב בעיקר מלקוחות שכירים, חלקם במערכת החינוך ובמערכת הביטחון. מדיניות האשראי לאנשים פרטיים משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה על האשראי לאנשים פרטיים

פרוץ משבר הקורונה לוהו ברמת אי וודאות כלכלית גבוהה. הבנק נקט במספר פעולות על מנת לגדר את סיכון האשראי. בין היתר, עדכון הפרמטרים לסיווג חובות בעייתיים והתאמות במודל החיתום ובנהלי העבודה בתחום האשראי. כמו כן, בוצעו הפרשות ברמה הקבוצתית והפרטנית בגישה שמרנית.

בחודשים האחרונים, מספר אינדיקטורים הצביעו על יציאה מהמשבר. נתוני הבנק מצביעים, כי מתחילת השנה חל שיפור ביחס בין האשראי הבעייתי לאשראי התקין בבנק וכמעט כל הלקוחות להם בוצעה הקפאת תשלומי הלוואות בתקופת המשבר חזרו לשלם את ההלוואות כסדרן. לאור האמור לעיל, הבנק חזר למדיניות החיתום טרם המשבר. עם זאת, התפרצות מחודשת של הנגיף עלולה לפגוע במגמת השיפור.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום			
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2020	2020	2020	2020	2021	
ב-%		במיליוני ש"ח			
7.1	10.8	4,865	4,700	5,209	יתרות עו"ש ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
3.1	2.8	16,468	16,510	16,971	הלוואות אחרות
4.0	4.6	21,333	21,210	22,180	סך כל סיכון האשראי המאזני
(1.7)	(1.6)	4,693	4,685	4,612	מסגרות עו"ש לא מנוצלות
1.9	0.6	7,287	7,378	7,422	מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
(21.2)	(22.3)	1,204	1,222	949	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
(1.5)	(2.3)	13,184	13,285	12,983	סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני
1.9	1.9	34,517	34,495	35,163	סך כל סיכון האשראי הכולל
1.5	1.2	20,529	20,602	20,846	ממוצע היקף האשראי המאזני, כולל משיכת יתר בעו"ש, יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי הבעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום			
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2020	2020	2020	2020	2021	
ב-%		במיליוני ש"ח			
(12.8)	(15.0)	156	160	136	סיכון אשראי פגום
(30.7)	(26.5)	192	181	133	סיכון אשראי בעייתי לא פגום
2.1	2.2	34,169	34,154	34,894	סיכון אשראי לא בעייתי
1.9	1.9	34,517	34,495	35,163	סך כל סיכון האשראי
0.0	5.9	18	17	18	מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר
(12.4)	(15.4)	113	117	99	יתרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
		0.36%	0.50%	(0.14%)	שיעור ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור*

(*) על בסיס שנתי

לפרוט נוסף ראה פרק סיכון אשראי בסקירת הסיכונים בדוח ההנהלה והדירקטוריון ליום 30 בספטמבר 2021.

סיכונים בתיק ההלוואות לדיור

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית המאפשרת על ידי דירקטוריון הבנק ונבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. כחלק ממדיניות זו, הבנק עוקב באופן שוטף אחר ההתפתחויות בתיק המשכנתאות ונוקט במגוון אמצעים לשם ניהול הסיכונים בו. הסיכונים נבחנים בהתאם למדיניות שנקבעה לגבי תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות, הן ברמת העסקה הבודדת והן ברמה של כלל תיק המשכנתאות של הקבוצה. הבנק מנהל את הסיכונים, בין השאר, על-ידי השתתפות מגבלות בפרמטרים שונים, כגון שיעור המימון (LTV), שיעור ההחזר מההכנסה, שיעור ההלוואות בריבית משתנה, שיעור ההלוואות הניתנות לתקופות ארוכות (מעל 25 שנה) ועוד. בעת מתן משכנתא, הבנק בוחן את ההסתברות לכשל על-ידי שימוש במודל סטטיסטי וגם בוחן את יכולת ההחזר של הלקוח בתרחישים אפשריים של שינויי ריבית. הבנק נוקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב, תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ולשיעור המימון. הבנק מבצע בקרה חודשית אחר התפתחות מאפייני הסיכון בתיק המשכנתאות, בהתאם למגבלות על פי פרמטרים במדיניות האשראי. בנוסף נעשה מעקב אחר השתנות היקף החוב הבעייתי בתיק המשכנתאות ואחר שיעור הפיגורים בו והשוואת הנתונים לאלו של כלל המערכת הבנקאית. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 העמיד הבנק משכנתאות לציבור, בניטרול מיחזורים, בסכום כולל של 5,774 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4,216 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 37.0%. הגידול בביצועים תואם את מגמת הגידול במערכת.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה על אשראי לדיור

החל מחודש מרס 2020, איפשר הבנק ללווים להקפיא את החזר התשלום החודשי של ההלוואות ולהסדיר לוח תשלומים מקל לפרעון החוב. המועד האחרון להגשת בקשות במסגרת המתווים השונים היה ב-31 במרס 2021. נכון ליום 30 בספטמבר 2021, תשלומי ההלוואות שנדחו הסתכמו ב-5 מיליון ש"ח, וזאת כמפורט בבאור 4.ג.1 לדוחות הכספיים.

ביום 30 בספטמבר 2021 פרסם בנק ישראל עדכון הקלות רגולטוריות הקשורות להוראות נב"ת 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" במסגרת נב"ת 250 "התמודדות עם משבר הקורונה". העדכון כולל ביטול ההקלה שהתירה לבנק לאשר הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין ובמשכון דירה עד לשיעור מימון של 70% במקום עד לשיעור מימון של 50%. בנוסף, אשר להקלה שניתנה עד כה בנושא דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1%, בוטלה ההקלה בגין הלוואות לדיור ונתרה ההקלה בגין הלוואות לכל מטרה. כך שהחל מיום תחילת התיקונים להוראה (מיום 1 באוקטובר 2021) ועד לתום תקופת הוראת השעה (31 בדצמבר 2021) דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1% תחול בגין הלוואות לדיור ולא תחול בגין הלוואה לכל מטרה. המשמעות היא שבגין הלוואות לדיור שהועמדו מיום 19 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021 לא חלה דרישת הון בשיעור של 1%.

עדכון מגבלות למתן הלוואות לדיור

ביום 27 בדצמבר 2020, פרסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור", במסגרתו הוחלט לבטל את "מגבלת רבית הפריים" (לפיה היחס בין חלק ההלוואה ברבית משתנה הנושא רבית שעשויה להשתנות, תוך פחות מחמש שנים ממועד אישור ההלוואה, או ממועד קביעת שיעור הרבית הקודם, לבין סך ההלוואה, אינו עולה על 33%) ולהסתפק במגבלת הרבית המשתנה, הקובעת כי לפחות שליש מסך המשכנתא יינתן ברבית קבועה ועד שני השלישים הנותרים יינתנו ברבית משתנה. תחילת התיקונים להוראה היתה החל מיום 17 בינואר 2021. עבור הלוואה לדיור המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה בבנק, או בבנק אחר, התיקון חל מיום 28 בפברואר 2021.

ביום 6 באוקטובר 2021 פרסם בנק ישראל עדכון לקובץ שאלות ותשובות להוראת ניהול בנקאי תקין 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיר" לפיו תאגיד בנקאי אינו רשאי להעמיד הלוואה נוספת לצורך מימון הון עצמי לרכישת דירה. בכדי לאפשר מימון ביניים למשפרי דיר נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי להעמיד הלוואת גישור, בכפוף לקיומם של תנאים מסוימים כמפורט בקובץ. הובהר כי העדכון האמור לא יחול על הסכמים שנחתמו לפני מועד הפרסום (הסכמי רכישה, הסכמי הלוואה ואישור עקרוני למתן הלוואה).
 כן עודכנה תשובה לשאלה נוספת המבהירה כי סיוע צד ג' למימון הון עצמי באמצעות הלוואה מוגבל לבני משפחה בדרגה ראשונה, ונוספו שאלות המבהירות התייחסות בעניין סיווג הלוואה לכל מטרה והלוואת מיחזור וכן הוספה התייחסות להבהרת חישוב התוספת ליעד ההון כפונקציה של יתרת ההלוואות לדיר.

להלן נתונים לגבי מאפיינים שונים של אשראי לדיר שהעמיד הבנק - שיעור מסך הביצועים החדשים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					מאפיינים
30.09.20	31.12.20	31.03.21	30.06.21	30.09.21	
35.0%	34.9%	34.4%	35.0%	33.7%	שיעור מימון מעל 60%
0.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (למטרת רכישה ובהחזר חודשי)
55.0%	54.5%	56.4%	58.4%	58.8%	שיעור בריבית משתנה
2.6%	2.5%	2.4%	1.8%	1.9%	שיעור ההלוואות לכל מטרה
9.6%	13.1%	12.5%	11.2%	12.6%	שיעור ההלוואות למטרת השקעה מסך רכישת הדירות
22.5	22.6	22.9	23.0	22.8	תקופת פירעון מקורית ממוצעת בשנים (למטרת רכישה ובהחזר חודשי)

לפרטים נוספים ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח ההנהלה והדירקטוריון ליום 30 בספטמבר 2021.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית וזהירה המאפשרת על ידי דירקטוריון הבנק, נבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, הן בתחום הנדל"ן בכלל והן בתחום האשראי בפרט, שינויים ברגולציה (כגון: הוראות המפקח על הבנקים ותקנות ממשלתיות) וכיו"ב. מידתיות וזהירות אלה באות לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, ביצוע ניתוחי רגישות בליווי פרויקטים לבניה ובחינת שיעור ההון העצמי והמכירות המוקדמות, וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים.

כמו כן, אימץ הבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הנדל"ן והבינוי, ובהם ליווי בניה למגורים, ליווי בניה לנכסים מניבים וכן אשראי למימון נדל"ן מניב בעוד למשרדים, מסחר ותעשיה.

בחינת בקשות חדשות למימון נדל"ן בבנק מאופיינות בפרמטרים שונים, בין היתר, מיקום הנכס, פיזור גאוגרפי, ייעודו (מגורים/משרדים/מסחר/תעשיה), סוג העסקה (תמ"א/מחיר למשתכן/מחיר מטרה וכד'). כמו כן נבחנת רמת הסיכון הנגזרת בכל מימון בהתייחס לשיעור המימון, תקופת המימון, איכות הלווה ואיתנותו. בהתייחס לכל האמור לעיל וכן פרמטרים נוספים, נקבעת רמת התמחור ורווחיות התיק. מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, מקיים הבנק דיון תקופתי בכל תיקי האשראי, ובוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט ומצמצם חשיפות בהתאם. ככלל, בחינת הפרויקטים מתבצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות ביצוע המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם, הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע.

הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש באמצעות כלים לחישוב תשואה.

ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ונקבעת גם עבור ענף הבינוי והנדל"ן, על פי מאפייניו. יצוין, כי בנוסף למדידה כמותית זו, בוחן הבנק מדי רבעון, באופן סובייקטיבי את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה לענף הבינוי והנדל"ן, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות, הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי, ובמידת הצורך, מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בחינה נוספת מבוצעת גם עבור לווים ספציפיים, ובמידת הצורך, נרשמת גם הפרשה ספציפית.

משבר הקורונה הביא לחוסר וודאות באשר להמשך הביקושים בתחום הנדל"ן המניב, כאשר קיימת שונות בין סוגי הנכסים המניבים. ככל שתהיה פגיעה בתחום זה, היא צפויה להשפיע בעיקר על נכסים ישנים שאינם באזורי ביקוש. הבנק בוחן באופן שוטף את מידת הפגיעה בנכסים מסוג זה. החל מתחילת המשבר בוצעה בחינה מעמיקה של כלל הלקוחות בתיק האשראי בבנק, תוך ניתוח השפעה אפשרית על פעילותם, התייחסות למימון קרקעות וליווי פרויקטים פעילים, ובחתך לפי יעוד הקרקע או הפרויקט (מגורים/משרדים/מסחר/תעשיה), מתוך כוונה למפות ולהציף סיכונים אפשריים בתיק האשראי לנדל"ן.

למועד הדיווח, שוק הנדל"ן בארץ מצוי במגמת גידול והתפתחות מואצת, בדגש על תחום המגורים, אך גם בתחום המשרדים והמסחר. מגמה זו, בשילוב עם מדיניות הבנק המידתית, הביאו לכך שלהערכת הבנק לא נרשמה השפעה מהותית על איכות התיק.

להלן נתונים על סיכון האשראי לציבור הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2020	2020	2021	2021	
במיליוני ש"ח				
				סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾⁽³⁾
				נדל"ן שבנייתו לא הושלמה
				מזה: קרקע גולמית
				נדל"ן בתהליכי בניה
				נדל"ן שבנייתו הושלמה
				אחר ⁽²⁾
				סך הכל
2,296	2,307	3,059		
4,613	4,382	4,916		
4,494	4,696	4,706		
5,631	5,244	6,436		
17,034	16,629	19,117		

(1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 6,703 מיליון ש"ח (3,547 מיליון ש"ח מאזני-ו-3,156 מיליון ש"ח חוץ מאזני), אשראי המובטח בנדל"ן לתעשייה בסך של 792 מיליון ש"ח (715 מיליון ש"ח מאזני ו-77 מיליון ש"ח חוץ מאזני) ואשראי המובטח בנדל"ן למסחר בסך של 5,186 מיליון ש"ח (4,819 מיליון ש"ח מאזני ו-367 מיליון ש"ח חוץ מאזני) (30.9.20 - 5,359 מיליון ש"ח, 739 מיליון ש"ח ו-5,287 מיליון ש"ח, בהתאמה, 31.12.20 - 5,348 מיליון ש"ח, 770 מיליון ש"ח ו-5,285 מיליון ש"ח, בהתאמה).

(2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, כגון ובעיקר – פרויקטי תשתיות, אשראי לחברות נדל"ן מניב ולווים, ששווי הנכס שלהם למימוש מהיר מבטיח פחות מ-50% מסך סיכון האשראי של הלווה.

(3) שיעור המימון הממוצע (משוקלל) ביחס לקרקע גולמית הינו 80.84%, ביחס לנדל"ן בתהליכי בנייה 75.39% וביחס לנדל"ן שבנייתו הושלמה 72.46%.

שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מסך סיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ליום 30 בספטמבר 2021 עומד על 4.8%, בהשוואה ל-4.5% ליום 31 בדצמבר 2020.

שיעור האשראי הבעייתי מסיכון האשראי הכולל בענף הבינוי והנדל"ן ליום 30 בספטמבר 2021 עומד על 1.4%, בדומה ליום 31 בדצמבר 2020.

חלק 5 א- סיכון אשראי של צד נגדי

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל טרם מועד הסילוק הסופי של התשלומים בגין העסקה. הפסד כלכלי ייגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל, יהיו עסקאות עמו בעלות ערך כלכלי חיובי לבנק. סיכון אשראי צד נגדי בבנק נגרם עקב פעילות בנגזרים מול מוסדות פיננסיים.

בניגוד לחשיפת האשראי, בה החשיפה היא חד צדדית והבנק נושא לבדו בסיכון להפסד, סיכון צד נגדי יוצר סיכון דו צדדי להפסד וזאת בהתאם להיות ערך העסקה חיובי או שלילי עבור כל אחד מצדדי העסקה. שווי השוק של העסקאות אינו וודאי והוא יכול להשתנות לאורך חיי העסקה בשל שינויים בפרמטרים הרלוונטיים בשוק.

מרבית החשיפה של הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים שהינם בעלי איתנות פיננסית גבוהה, אשר מרביתם בקבוצת דירוג השקעה A- ומעלה. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 לא חל שינוי מהותי בחשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים ולא בוצעה הורדה בדירוג האשראי של מוסדות אלו. מדיניות הבטחונות מותאמת לסוג הלווה ולפעילות בתחום הנגזרים בהתאם לנוהל בנקאי תקין 330.

סיכון אשראי צד נגדי SA-CCR

במרס 2014, פרסמה וועדת באזל לפיקוח בנקאי (BCBS) הוראה בדבר "גישה סטנדרטית לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי SA-CCR". גישה זו היא חלק ממסמך "הוראת באזל 3 - השלמת הרפורמות לאחר המשבר" המוכרת גם כ"באזל 4". בספטמבר 2017, שלח בנק ישראל דרישה לביצוע סקר השפעה כמותית. הבנק ביצע את הסקר כנדרש. שיטת המדידה החדשה צפויה לשנות את אופן חישוב הקצאת ההון בגין סיכון אשראי הגלום במכשירים נגזרים. ההוראה נכנסה לתוקף באיחוד האירופאי בתאריך 28 ביוני 2021. על פי טיוטת חוזר שפירסם בנק ישראל בפברואר 2021 נקבע שהיישום בישראל ייכנס לתוקף החל מתאריך ה- 1 ביולי 2022. הבנק נערך לכניסת ההוראה לתוקף.

ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1) במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2021			
א	ב	ה	ו
עלות שחלוף	חשיפה פוטנציאלית עתידית	EAD לאחר CRM	RWA
821	1,645	1,201	1,009
-	-	-	-
821	1,645	1,201	1,009

1 שיטת החשיפה הנוכחית
3 הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך (SFT))
6 סך הכל

30 בספטמבר 2020			
א	ב	ה	ו
עלות שחלוף	חשיפה פוטנציאלית עתידית	EAD לאחר CRM	RWA
620	1,455	967	757
-	-	-	-
620	1,455	967	757

1 שיטת החשיפה הנוכחית
3 הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך (SFT))
6 סך הכל

31 בדצמבר 2020			
א	ב	ה	ו
עלות שחלוף	חשיפה פוטנציאלית עתידית	EAD לאחר CRM	RWA
696	1,339	936	642
-	-	-	-
696	1,339	936	642

1 שיטת החשיפה הנוכחית
3 הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך (SFT))
6 סך הכל

הקצאת הון בגין התאמת שערך לסיכון אשראי (CVA) (CCR2) במיליוני ש"ח

ב		א		ב		א	
31 בדצמבר 2020		30 בספטמבר 2020		30 בספטמבר 2021			
RWA	EAD לאחר CRM	RWA	EAD לאחר CRM	RWA	EAD לאחר CRM		
176	867	213	916	284	1,128	3 סך כל התיקים שמחשבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית	

חלק 6 - סיכון שוק

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתיד להפסד או לירידת ערך הנובעים משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערי מטבע, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים, ובכללם: סיכון ריבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תגודתיות.

סיכוי שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל הקבוצה מיישמת את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוי שוק. להלן פרוט נכסי סיכון בגין רכיבי סיכון השוק:

סיכון שוק בשיטה הסטנדרטית (MR1)

א	ב	ג	
30	30		
בספטמבר	בספטמבר	בדצמבר	
2021	2020	2020	
סכומים במיליוני ש"ח			
			מוצרים ישירים (outright products)
482	404	415	1 סיכון שיעור ריבית (כללי וספציפי)
1	1	1	2 סיכון פוזיציה במניות (כללי וספציפי)
164	177	263	3 סיכון שער חליפין
-	-	-	4 סיכון סחורות
			אופציות
-	-	-	5 הגישה הפשוטה
-	-	-	6 גישת דלתה-פלוס
145	75	204	7 גישת התרחישים
-	-	-	8 איגוח
792	657	883	9 סך הכל

חלק 7 - סיכון נזילות

סיכון הנזילות הינו סיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות של פיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי ודאות לגבי זמינות המקורות, והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים, אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

התפשטות משבר הקורונה הביאה בתגובה, למהלכי הפחתות רבית לזמן קצר על ידי הבנקים המרכזיים ולנקיטה במגוון צעדי הרחבה מוניטריים ואספקת נזילות לשווקים. החל משלב זיהוי משבר הקורונה, שמר הבנק על יתרות נזילות גבוהות במט"ח ובשקלים, בהשוואה ליתרות במצב עסקים רגיל. כמו כן, נשמר יחס כיסוי נזילות גבוה מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות בכלל המגזרים. יחס כיסוי הנזילות של קבוצת הבנק לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 עמד על 133%, בהשוואה ל-137% בשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2021. יחס כיסוי הנזילות המינימלי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%.

יחס מימון יציב נטו - NSFR

בחודש יוני 2021 פרסם בנק ישראל את הוראה 222 "יחס מימון יציב נטו – NSFR" המאמצת את המלצות באזל III אשר תיכנס לתוקף ביום 31 לדצמבר 2021. מטרת יחס המימון היציב נטו היא לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך. היחס דורש מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות ומגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. הבנק נערך ליישום ההוראה בהתאם להנחיות בנק ישראל.

למידע נוסף בדבר יחס כיסוי הנזילות ראו באור 8 לדוחות הכספיים.

להלן פרוט רכיבי יחס כיסוי הנזילות הממוצע (LIQ1) :

ב	א	
לשלושת החודשים שנתיים		
ביום 30 בספטמבר 2021 *		
סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
56,127		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA) 1
		תזרימי מזומנים יוצאים
5,975	83,268	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים 2
1,536	30,734	מזה: פיקדונות יציבים 3
3,994	37,709	פיקדונות פחות יציבים 4
445	14,825	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221) א4
43,846	57,722	מימון סיטונאי בלתי מובטח 5
43,846	57,722	מזה: פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) 6
-	-	חובות לא מובטחים 8
4,093	27,862	דרישות נזילות נוספות 10
465	465	מזה: תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות 11
3,628	27,397	קווי אשראי ונזילות 13
40	40	מחויבויות מימון חוזיות אחרות 14
282	8,037	מחויבויות מימון מותנות אחרות 15
54,236		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים 16
		תזרימי מזומנים נכנסים
-	127	הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר) 17
11,037	13,822	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן 18
976	4,492	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים 19
12,013	18,441	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים 20
56,127		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA) 21
42,223		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו 22
133%		יחס כיסוי נזילות 23

* במונחים של ממוצעים פשוטים של 73 תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ב	א	
לשלושת החודשים שנתיים		
ביום 30 בספטמבר 2020 *		
סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
49,587		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA) 1
		תזרימי מזומנים יוצאים
5,662	79,987	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים 2
1,420	28,391	מזה: פיקדונות יציבים 3
3,755	35,381	פיקדונות פחות יציבים 4
487	16,215	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221) א4
35,664	47,532	מימון סיטונאי בלתי מובטח 5
35,659	47,527	מזה: פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) 6
5	5	חובות לא מובטחים 8
3,488	25,033	דרישות נזילות נוספות 10
477	477	מזה: תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות 11
3,011	24,566	קווי אשראי ונזילות 13
69	69	מחויבויות מימון חוזיות אחרות 14
258	7,156	מחויבויות מימון מותנות אחרות 15
45,141		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים 16
		תזרימי מזומנים נכנסים
-	29	הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר) 17
9,761	12,503	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן 18
1,135	5,189	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים 19
10,896	17,721	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים 20
49,587		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA) 21
34,245		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו 22
145%		יחס כיסוי נזילות 23

* במזנוחים של ממוצעים פשוטים של 75 תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ב	א	
לשלושת החודשים שנתיים		
ביום 31 בדצמבר 2020*		
סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
55,224		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
		1 סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
5,767	81,932	2 פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים
1,466	29,310	3 מזה: פיקדונות יציבים
3,798	35,863	4 פיקדונות פחות יציבים
503	16,759	4א פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221)
38,465	51,581	5 מימון סיטונאי בלתי מובטח
38,402	51,518	6 מזה: פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
63	63	8 חובות לא מובטחים
3,729	25,864	10 דרישות נזילות נוספות
567	567	11 מזה: תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
3,162	25,297	13 קווי אשראי ונזילות
119	119	14 מחויבויות מימון חוזיות אחרות
266	7,110	15 מחויבויות מימון מותנות אחרות
48,346		16 סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
-	14	17 הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
10,310	13,122	18 תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
1,096	4,855	19 תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
11,406	17,991	20 סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
55,224		21 סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
36,940		22 סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
150%		23 יחס כיסוי נזילות

* במונחים של ממוצעים פשוטים של 80 תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

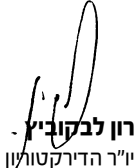
הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (במיליוני ש"ח)

ממוצע לרבעון שהסתיים ביום	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	ממוצע לרבעון הדוח*	יתרה לתאריך הדוח	
55,166	57,873	56,046	55,247	נכסי רמה 1
25	24	24	24	נכסי רמה 2א
33	33	57	63	נכסי רמה 2ב
55,224	57,930	56,127	55,334	סך הכל HQLA

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

אלי כהן
סמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי

סמיר ברבר-צדיק
מנהל כללי

רון לבקוביץ'
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח על הסיכונים: 23 בנובמבר, 2021